

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 6. § (4) bekezdése értelmében 2016 óta az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzése. A közösségi szolgálat szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása.

A Részletekben összefoglaljuk az iskolai közösségi szolgálattal kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat

1. Érintett évfolyamok

A középiskolában a 9–11. évfolyamos tanulói számára lehetőség szerint három tanévre, arányosan elosztva célszerű a közösségi szolgálatot teljesíteni, amelytől indokolt esetben a szülő kérésére el lehet térni. A szolgálat elvégzése legkésőbb az érettségi bizonyítvány kiadásának időpontjáig igazolható.

2. A közösségi szolgálaton belül folytatható tevékenységek területei

- egészségügyi,
- szociális és jótékonyági,
- oktatási,
- kulturális és közösségi,
- környezet- és természetvédelmi,
- polgári és katasztrófavédelmi,
- közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, idős emberekkel.

Az **a)** pontban meghatározott tevékenységi területen minden esetben, a **b)** pontban meghatározott esetekben szükség szerint mentort kell biztosítani a tanulót fogadó intézménynek.

3. Térbeli korlátozás

A közösségi szolgálat a tanulók helyi közösségének javát szolgálja, ezért a tanulók lakókörnyezetében, vagy az iskola székhelyén, de legfeljebb ezeknek 30 kilométeres körzetén belül szervezhető meg.

4. Az időkeret felosztása

A közösségi szolgálatot az adott tanuló esetében koordináló pedagógus az ötven órán belül – szükség szerint a mentorral közösen – legfeljebb ötórás felkészítő, majd legfeljebb ötórás záró foglalkozást tarthat. A közösségi szolgálat teljesítése során egy órán hatvan perc értendő azzal, hogy a helyszínre történő utazási idő nem számítható be a teljesítésbe. Figyelembe kell venni továbbá, hogy

- A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése TANÍTÁSI NAPOKON alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás időkeretben TANÍTÁSI NAPOKON KÍVÜL ALKALMANKÉNT LEGKEVESEBB EGY, LEGFELJEBB ÖTÓRÁS időkeretben végezhető.
- A 18 év alatti a tanuló 20 óra és 6 óra között tevékenységet nem végezhet.

5. Fogadó szervezet lehet

- a helyi önkormányzat (közszolgáltatások, katasztrófavédelem)
- a költségvetési szerv az alaptevékenysége körében
- a magyarországi székhelyű civil szervezet, közhasznú szervezet
- a magyarországi székhelyű egyházi jogi személy (hitéleti, közcélú, működésével összefüggő tevékenység)
- szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, illetve intézmény
- egészségügyi szolgáltató
- közoktatási intézmény
- felsőoktatási intézmény
- muzeális intézmény
- nyilvános könyvtár
- közművelődési intézmény

6. A közösségi szolgálat dokumentálása

A tanuló a Jelentkezési lap kitöltésével, az általa választott tevékenységek megjelölésével jelzi az iskolának a közösségi szolgálatra való jelentkezését, melyet a szülő jóváhagyó aláírásával kell beadni, illetve lehet befogadni.

A tevékenység követésére a tanuló Közösségi szolgálati naplóját naprakészen kell vezetni. Ebben a dátum, a helyszín, a teljesített órák száma, a fogadó intézmény képviselőjének aláírása, majd a koordináló pedagógus aláírása szerepel. E mellett ajánlott, hogy egy-egy rovat röviden tartalmazza a végzett órákhoz kapcsolódó tevékenység leírását, valamint a tanuló röviden, lényegre törően fogalmazza meg reflexióit.

A közösségi szolgálat teljesítését folyamatosan vezetni kell az iskolai dokumentumokban, így a naplóban, a törzslapon és a bizonyítványban. Amennyiben a tanuló bizonyítványában nem szerepel az 50 órás közösségi szolgálat igazolása, nem adható ki számára az érettségi bizonyítvány.

7. Általános tudnivalók

A közösségi szolgálat kapcsán használandó dokumentumokat az osztályfőnök bocsátja a tanulók rendelkezésére.

- Kérjük, figyeljenek arra, hogy a Közösségi szolgálati naplóba bekerült teljesítések időtartama megfeleljen a 4. pontban leírtaknak, időrendi sorrendet kövessen és lehetőség szerint naprakész legyen.
- A tanuló minden eddig teljesített és tervezett közösségi szolgálatot jelezzen az osztályfőnökének, hogy szükség esetén az iskola együttműködési megállapodást tudjon kötni a fogadó szervezettel.
- Azoknak a fogadó szervezeteknek a listáját, amelyekkel az iskola együttműködik, folyamatosan frissítve megtalálhatják az iskola honlapján. Ugyanitt elhelyezzük azokat a segédleteket is, amelyekben szükség esetén részletesebben utána lehet nézni a közösségi szolgálattal kapcsolatos tudnivalóknak.

Jogszabályi háttér: A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényen túl a 110/2012. (VI.04) Kormányrendelet (NAT), a 20/2012. (VII.31.) EMMI rendelet, a közérdekű önkéntességről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény, a 1068/2012. (III.20.) Korm. határozat (nemzeti önkéntes stratégia 2011-2020), a 2011. évi CLXXV. törvény (civil törvény).

A közösségi szolgálat szabályai

A Köznevelési. törvény (**CXC törvény**) 2016-tól a középiskola elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban **az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása**. Így az érettségi a tantárgyi tudás mérésén túl a szociális készségek, a társadalmi érzékenység kialakításában is szerepet játszik .

Közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása,

20/2012 EMMI rendelet - A közösségi szolgálattal kapcsolatos rendelkezések

133. § (1)* A középiskola feladata és az intézmény vezetőjének felelőssége a tanuló választása alapján az iskolai közösségi szolgálat megszervezése **állami, önkormányzati, civil, nonprofit szervezetnél**, illetve a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és **vallási közösségek** jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó szervezetnél, középiskola magánszeméllyel kötött megállapodása alapján **magánszemélynél** vagy **saját intézményben**. Ennek keretében meg kell szervezni a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását. A tanuló osztályfőnöke vagy az ezzel a feladattal megbízott pedagógus a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban az iratkezelési szabályok megtartásával nyilvántartja és folyamatosan vezeti a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet.

(2) A közösségi szolgálat keretei között

- az **egészségügyi,**

- a **szociális és jótékonyági,**
- az **oktatási,**
- a **kulturális és közösségi,**
- a **környezet- és természetvédelemi,**
- a **katasztrófavédelmi,**
- az **óvodás** korú, **sajátos nevelési igényű gyermekekkel, tanulókkal, az idős emberekkel** közös **sport- és szabadidős,**
- az egyes **rendőrségi feladatok** ellátására létrehozott szerveknél **bűn- és baleset-megelőzési**

területen folytatható tevékenység.

(2a) A közösségi szolgálat az intézményben **meghatározott munkaköri feladatok ellátására nem irányulhat.**

(2b) A tanuló a közösségi szolgálatot a **lakóhelyén** lévő, 133. § (2) bekezdés szerinti intézményben is teljesítheti.

(3) A tanulót fogadó intézménynek a (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjában meghatározott tevékenységi területen minden esetben, a (2) bekezdés *b)* pontjában meghatározott esetekben szükség szerint mentort kell biztosítania.

(4) A gimnázium, a szaggimnázium a 9-13. évfolyamos tanulói számára szervezi meg a legalább ötven órás közösségi szolgálatot, vagy annak teljesítésére időkeretet biztosít.

(5) A közösségi szolgálatot az adott tanuló esetében koordináló pedagógus az ötven órán belül - szükség szerint a mentorral közösen - legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart.

(6) A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán **hatvan perc** közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe.

(7) A közösségi szolgálat helyszínén a tanuló **tanítási napokon** alkalmanként legkevesebb **egy,** legfeljebb **háromórás, tanítási napokon kívül** alkalmanként legkevesebb **egy,** legfeljebb **ötórás** időkeretben végezheti a tevékenységet.

(8) A közösségi szolgálat során a **tanuló naplót köteles vezetni,** amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott.

(9) A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként

a) a tanulónak közösségi szolgálati **jelentkezési lapot** kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát,

b) az osztálynaplóban, a bizonyítványban és a törzslapon a kijelölt pedagógusnak dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését,

c) az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről a tanulói jogviszony tanév közbeni megszűnésekor igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad,

d) az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az iratkezelési szabályzatában rögzíti,

e) az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködéséről megállapodást kell kötni, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a végzett tevékenységeket, a mentor nevét és feladatkörét.

A közösségi szolgálat pedagógiai célzatú kötelezettség, a tevékenység kiválasztásában azonban megvalósulhat a szabad döntés.

2005. évi LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről

5. § (1) A tizennyolcadik életévét be nem töltött személy, illetve a cselekvőképességében a közérdekű önkéntes tevékenység tekintetében részlegesen korlátozott nagykorú személy olyan közérdekű önkéntes tevékenységet folytathat, amely megfelel életkorának, testi, értelmi és erkölcsi fejlettségének, illetve képességeinek, valamint amely nem veszélyezteti egészségét, fejlődését és tankötelezettségének teljesítését.

(2) **A tizenhatodik életévét be nem töltött** önkéntes és a cselekvőképességében a közérdekű önkéntes tevékenység tekintetében részlegesen korlátozott nagykorú önkéntes közérdekű önkéntes tevékenységet külföldön nem végezhet.

(3) **A tizennyolcadik életévét be nem töltött** önkéntes közérdekű önkéntes tevékenységet 20 óra és 6 óra között nem végezhet.

(4) **A tizenhatodik életévét be nem töltött** önkéntes által a közérdekű önkéntes tevékenységre fordítható idő nem haladhatja meg

a) **tanítási szünet** ideje alatt a **napi három órát** és a **heti tizenkét órát**,

b) **tanítási időben** a **heti hat órát** és

ba) **tanítási napon** a **napi két órát**.

bb) **tanítási napon kívül** a **napi három órát**.

(5) **A tizenhatodik életévét betöltött, de tizennyolcadik életévét be nem töltött** önkéntes által a közérdekű önkéntes tevékenységre fordítható idő nem haladhatja meg a **napi négy és fél órát** és a **heti tizennyolc órát**.

(6) A tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes részére a közérdekű önkéntes tevékenység befejezése és másnapi megkezdése között legalább tizennégy óra pihenőidőt kell biztosítani.